

UNIVERSITAT AUTONOMA DE BARCELONA
FACULTAT DE CIENCIES POLITIQUES I SOCIOLOGIA

PROGRAMA
DE
DEMOGRAFIA

Curs: 1986-87
Prof. Sra. A. Blanco.
Sra. A. Cabré.
Sra. R. Nicolau.

PROGRAMA DE DEMOGRAFIA

1. PRESENTACIO

- 1.1. Camp d'estudi de la Demografia. Relacions amb les ciències biològiques i socials. Estat actual dels estudis de població. Aspectes institucionals.
- 1.2. Introducció als principals problemes actuals de la població, a nivell mundial, d'Espanya i de Catalunya.

2. INTRODUCCIO A L'ANALISI DEMOGRÀFICA

- 2.1. Anàlisi dinàmica i anàlisi estructural: fenòmens demogràfics i poblacions.
- 2.2. Les fonts de dades demogràfiques. Les estadístiques espanyoles.
- 2.3. La referència temporal: el Diagrama de Lexis.
- 2.4. Optiques d'anàlisi: longitudinal, transversal, per duració.

3. LES POBLACIONS

- 3.1. Dinàmica de les poblacions: el creixement demogràfic i les seves components.

3.2. Històric del creixement: la transició demogràfica. Actualitat d'un món escindit i dels seus tòpics: "explosió demogràfica" i "creixement zero".

3.3. Estructures de Població.

3.3.1. Elements d'anàlisi de les estructures: les proporcions.

Proporcions globals i proporcions específiques. Tipificació: estructura-tipus i comportament-tipus.

3.3.2. Representacions gràfiques d'una estructura: la piràmide d'edats, la relació de masculinitat, el diagrama circular.

3.3.3. Comparació gràfica d'estructures: el diagrama triangular. Tipologies i trajectòries.

3.3.4. Introducció a les poblacions models.

3.4. Aplicacions de l'anàlisi estructural.

3.4.1. Aspectes estructurals característics de les poblacions actuals: enveliment, urbanització, terciarització...

3.4.2. Estudis de subpoblacions: població activa, escolar...

3.4.3. Relacions entre estructura i dinàmica: estudi de casos.

4. ELS FENOMENS DEMOGRÀFICS

4.1. Observació i medició dels fenomens demogràfics.

4.1.1. Tipus de fenomens, segons el seu caràcter (renovable, pur, fatal...).

4.1.2. Mesura dels fenomens: les taxes i les taules.

4.1.1.1. Taxes brutes i específiques. Tipificació.

4.1.1.2. Les taules: intensitat i calendari.

4.2. La mortalitat.

4.2.1. La taula de mortalitat. Taula del moment i de generació

4.2.2. Les taules-tipus de mortalitat.

4.2.3. Factors de la mortalitat: sexe i edat, causes de mort, grups socials.

4.2.4. Evolució de la mortalitat: passat i futur.

4.3. Nupcialitat i divorcialitat.

4.3.1. Interès metodològic: introducció a la interferència de fenomens. Mètodes d'observació i medició.

4.3.2. Els sistemes matrimonials: mediacions socials en la reproducció humana. Estudis de sistemes.

4.4. La fecunditat.

4.4.1. La fecunditat general i legítima. Medició.

4.4.2. Reproducció i reemplaçament.

4.4.3. Els determinants de la fecunditat: variables intermèdies i variables explicatives.

4.5. Migracions.

4.5.1. Observació dels moviments migratoris i mètodes de mesura.

4.5.2. Determinants i efectes de les migracions.

4.6. L'activitat.

4.6.1. Conceptes i definicions.

4.6.2. Mesura de l'activitat. Taules de vida activa.

5. POLÍTIQUES DE POBLACIÓ

5.1. Països desenvolupats: polítiques natalistes i migratòries.

5.2. Tercer Món: regulació de la nupcialitat i la fecunditat; polítiques migratòries i de poblament.

BIBLIOGRAFIA BASICA

BOURGEOIS-PICHAT, J.: La demografía, Ariel, 1978

CABRÉ, A.: "Reflexions sobre l'evolució de la població a Catalunya fins l'any 2000" in Catalunya cap a l'any 2000, ed. Blume, 1980

CABRE, A., PUJADAS, I.: Reconeixement territorial de Catalunya, Vol. VI, VII y XXII

CEPAL: Conferencia Mundial de la Población, Fondo de Cultura Económica, México, 1975

GERARD, H., WUNSCH, G.: Demografía, Ed. Pirámide, Madrid, 1975

HENRY, L.: Análisis y Modelos, Ed. Labor

LEGUINA, J.: Fundamentos de demografía, Madrid, Siglo XXI, 3^a ed. 1983

NADAL, Jordi: La población española, (siglos XVI a XX), Barcelona, Ariel, 5^a ed. 1984

PRESSAT, Roland: El análisis demográfico, Madrid, Fondo de Cultura Económica, ed. revisada, 1983

Introducción a la demografía, Ariel, 1977

Demografía estadística, Ariel, 1979

La Práctica de la Demografía, Fondo de Cultura Económica

RODRIGUEZ OSUNA, F.: Población y territorio en España, Espasa Calpe, Madrid, 1985

SAEZ, A.: Población y actividad económica en España, Siglo XXI

TAPINOS, G: Elements de démographie, Armand Colin, collection U, 1985

VANDELLÓS, J.A.: Catalunya Poble Decadent, reedició amb pròleg de J. NADAL i annex de J. PASCUAL, Ed. 62, 1985

MATERIAL ESTADISTIC NECESSARI PER A LA REALITZACIÓ DEL CURS "DEMOGRAFIA"

INSTITUTO NACIONAL DE ESTADISTICA:

Censo de Población de 1970

- Tomo I Resultados Municipales
- Tomo II " Provinciales (50 volúmenes)
- Tomo III " Nacionales

(*) Padrón de Habitantes de 1975

- Tomo I Resultados Provinciales
- Tomo II Total Nacional

(*) Censo de Población de 1981

- Tomo I Resultados Nacionales
- Tomo II " por Comunidades Autónomas
- Tomo III " Provinciales (50 volúmenes)
- Tomo IV " Municipales (2 volúmenes)

(*) Movimiento Natural de la Población Española

- Volumen 1974
- Volúmenes 1975 a 1980: tomos I y II

Anuario Estadístico de España (edición extensa)

- Volúmenes 1975 a 1985

(*) Tablas de mortalidad provinciales, 1969-1972

(*) Tablas de mortalidad españolas, 1975

Encuesta de fecundidad 1985

NACIONES UNIDAS: Demographic Yearbook, anys recents

Els marcats (*) són imprescindibles